

OORLOGSMISDADIGERS

Elke observatie van een misdadiger is de waarneming van een mens. Elke waarneming van een mens, kan de observatie zijn van een misdadiger. Reeds St. Paulus zei „Wie recht staat, zie toe dat hij niet valle”.

En niet iedereen is zoo eerlijk als John Bedford, die van zichzelf getuigde als hij iemand het schavot zag beklimmen: „Daar zou zonder Gods genade John Bedford gaan.”

Het vergt inderdaad nederigheid en moed van den mensch om te belijden: ook ik kan een misdadiger worden!

Velen nu, waarvan wij het nooit verwacht hadden hebben zich in de jaren van dezen oorlog als misdadigers gedragen.

Wij willen ze in groote categorieën de revue laten passeeren.

Als oorlogsmisdadigers brandmerken wij den patroon, die het rechtvaardig loon van zijn arbeiders achterhield of dit niet in evenredigheid bracht met de moeilijke en dure levensomstandigheden, uit vrees voor de botsing met de Duitse instanties die iederen vorm van loonsverhoging verboden om onze arbeidskrachten door hooge loonen naar het buitenland te lokken.

Hij pleegde diefstal en zijn handelswijze was onrechtvaardiger dan die van den marwieg, omdat hij de arbeidersgezinnen dieper in de ellende en armoede dompelde. Gedurende meer dan vier jaren joeg hij hen in den bagger van het pauperisme. Als men reeds voor den oorlog riep om „sociale rechtvaardigheid”, dan vond deze roep toch zeker geen gehoor aan hun met goudstof gevulde ooren!

De fabrikant, belust op Duitse winst, vergat de arbeiders en hun recht op dagelijksch brood. Zijn producten voerde hij met wagonladingen over de grenzen zonder eenigen vorm van protest. Hij verlangde den arbeidstijd, joeg de arbeidsprestaties op en vroeg voor de verlofdagen vergunning aan om door te werken. Hij vergat niet alleen al zijn vaderlandse plichten, maar ondermijnde bovendien de geestelijke en lichamelijke gezondheid.

De groot-handelaar woekerde en verrijkte zich onrechtmatig; pleegde desnoods knoeierijen en valscheingen op groote schaal, waardoor de natie getroffen en den vijand bevoordeeld werd. De handel stond hem aan als een grandboos spel en hij reikte zijn besmeurde hand aan den gokker, die goegem loert op foks en kleis.

Dit trio van groot formaat waren de zakkenrollers van het nationale vermogen, gemeener dan hun collega's turftekkers die trefsel verschut met de princeri in botsing kwamen en de lik indraadden.

De kleinhandelaar verhaalde de ondragelijke lasten op de minderbedeelden, de kleine burgerbevolking; of met andere woorden: op de trouwe klanten. En dit terwijl de klant eens koning heette!

Zijn gedrag was anti-sociaal in den vollen zin van het woord.

De philanthropische giften die met uitgestreken gezichten werden aangeboden aan vaderlandsche en vooral niet-vaderlandsche instellingen, dienden zeker om het geweten te sussen van de grooten of kleinen voor zoover hun geld- of eerhonger geen andere bedoelingen nastreefde.

„Hier ligt in z'n Heer ontslapen (oogen boe en zonder weet) de geliefde, zeer rechtschapen makelaar in kinderleed. Spekulant in graan en krotten, zwaar geschut en menschenwee God z'n ziel... Het graf z'n botten! Dikke Dinges R.I.P.

W. van Iependaal.

De heeren zwarthandelaren en berucht geworden drinkebroers, die in besloten kring drinkgelagen en bachanaliën aanlegden, waren even slecht als de openbare dronkaards die langs de straten boemelden. Neen, de orgiasmisten bleken in hun uitingen en gedragingen vaak perverser dan de lallende brallers die onder het oog van de menschen bleven en zich minder te verwijten hadden na hun roes dan de gentleman-boemelaars.

De echtgenooten, die in hun

huwelijksleven zwaar te verwerpen praktijken er op nahielden; de partijen die ongeoorloofde verhoudingen aangingen met den vijand en nu nog schuldig staan aan de vernietiging van huwelijksgeeluk, huiselijk leven en de verwaarloozing hunner kinderen; mannen en vrouwen die gedurende den oorlog en de bezetting alle zedelijke normen afschaften en de woeker der moreele ontaarding als splijtzwammen in hun leven lieten tieren, waren en zijn niet beter dan zij, die de zedelijke verwildering en ondergang van vele personen op hun geweten dragen.

De mannen, die tijdens de dagen van verschrikking een teugelooze machtswellust uitvierden en de onder hen gestelden uitdrukten als minderwaardigen; de heeren die aan hun eigen belangen alles opofferden; de met verraad-benoemde-overheden die hun onderdanen tegen wil en dank een ondragelijk juk oplegden van bepalingen en „verordeningen”; de eigenwijze onbekwame leiders en de stoomcursisten die zich op hun diploma beriepen, exploiteerden hun ondergeschikten en plaatsten hen onder dwang.

Zij zijn misdadig en anti-sociaal in hooge mate en zij staan medeschuldig aan de misdrijven van anderen die door hun brute optreden werden uitgelokt.

Politici met koppen van ijzer en herten van staal die in 1933 reeds naar het zwaard grepen en in de Europeesche landen hun laaghartige trawanten inlijfden; diplomaten met of zonder hooge afkomst en carrière, die gewiekst en gewetenlos de heiligste belangen van een of meerdere volken op het spel zetten; regeeringspersonen (die heeten het volk te vertegenwoordigen) van het type volksopruier en oproermaker zooals de geschiedenis ons die aanwijst, moest men allen het vers op voorhoofd en borst branden:

„Om geld en goed ontketent gij
[oorlogen
En, als een spin, vol bloed en
[buit gezogen,
Spint gij, naar uw sinistre
[metriek
van kruisen en kwadraten en
[van kringen,
't Vervloekte web van uw ver-
[wikkelingen
En grondelooze, goddelooze
[politiek!"]
J. Schreurs.

Tijdens den oorlog bleek opnieuw en duidelijk hoevelen Herodes, Judas of Bar Abbas tot Patroon verkozen.

Herodes, de welusteling en kindermoordenaar, voerde een leger aan van zedelijk ontaarden.

„Kameraden en kameraadskes plegen geen zwarthandel”

Ik zal me niet onsterfelijk belachelijk maken door te spreken van Patriot en Patriottikes, zoo als de nieuwe orde van kameraden en kameraadskes.

Maar wel willen wij U even een klein drama vertellen, dat begint met den volgende brief.

TLETKERK, 14 Juli '44

Kameraadske,

Nu ik eindelijk een beetje van de schrik bekomen ben kom ik er dan eindelijk toe om je te schrijven. Toen jij opbeelde dat dat pakje met steenen was aangekomen, had ik het bericht van een kennis dat een pakje met 2½ kg. boter nooit aangekomen is, dus je snapt dat ik eenigszins in de put zat.

Nu wilde ik je het volgende vragen: zou jij ons misschien eenigszins tegemoet kunnen komen?

Jij hebt toch anders altijd boter van ons gehad en je snapt dat dat 'n strop is waar wij niet zoo gemakkelijk over heen kunnen komen, het is namelijk bij elkaar voor een dikke Fl. 200.

Hopenlijk laat je vlug iets van je horen/ Met onze hartelijke groeten en tot ziens.

Hou Zee!

K. Haak

Judas schrok voor de verraders en de stroomen onschuldig vergoten bloed.

Bar Abbas grinnikte bij de massa's die opgezweept en opgehitst, het kwade kozen boven het goede, den schuldige boven den onschuldige en den oorlog boven den vrede.

Misdadig waren de schrijvers en sprekers, die door hun woorden de zedelijke mentaliteit vergiftigden; die door hun valsche propaganda onze heiligste rechten verwrongen en de zedelijke alsmede de religieuze waarden verdrongen in de richting van het germaansch moderne heldendom.

Misdadig moeten wij den schijnheligen indringer en huichelenden vriend noemen, die door leugen, laster en kwaadsprekerij, vriendenbanden verbrak, familieverbanden vernietigde en het gezinsgeluk deed verzanden.

Dit gruwelijk verschijnsel kwam zelfs voor onder de leden van één gezin door de scherpe politieke tegenstelling, zoodat de zwarthemden over den heiligen familieband heen traden en niet terugschrokken voor valsche getuigenissen met het gevolg dat menig slachtoffer naar gevangenis of concentratiekamp werd overgebracht.

Misdadig waren de rijken die hun bevoorrechte positie uibuiten en zich gedurende de oorlogsdagen van zooveel goede en vette gaven der aarde voorzagen, dat zij onvermijdelijk voor de minderbedeelden mede-consumeerden.

Zij bleven door hun geld, van de „misaad” gescheiden! Voor hen bestond geen verleiding, nood! Het ged was vroeger een uitstekend middel om hun ongerechtigheid te dekken; nu kon het prachtig hun reputatie hoog houden.

In de wereld der rijken bestond heel wat bedorvenheid en verworpenheid, zelfs meer dan menigeen vermoedde. De gemeenheid was grooter door de fijnheid van vormen waarin zij hun gedragingen verscholen.

De dragers van den geldbuidel pasten het volgende woord toe:

„Het geld bedekt een menigte van zonden”.

Terwijl het grootste gedeelte van ons volk leed aan ondervoeding (denk aan het manifest onzer dappere heeren doctoren!) zagen wij als tegenstelling het gecultiveerde slavendom, gretig luisterend naar den geldgod die fluisterde en herfluisterde: Alles is u geoorloofd!

Maar wij rekenen op de beloften, ons gedaan:

Geen oorlogsmisdadiger zal zijn gerechte straf ontloopen!

En wij waarschuwen genoemde onzure elementen: Matig u geen houding aan die u niet past.

Want de bevrijding kwam zonder u!, de vrede komt zonder u!, en wij bouwen aan een nieuwe toekomst, eveneens zonder u!

J. H. BREUER.

Let nu goed op!

De Particulier Secretaris van den Commissaris der provincie zond aan Mej. Heuts, wonende op den Glacisweg, Particulier Secretaresse van de partij bij den voornoemden Commissaris van de Provincie een pakje boter, aan het adres van het gouvernementsgebouw op de Bouillonstraat.

De portier J. H. Knoops kwam dit zeer verdacht voor en stilletjes aan doorkneet in diverse vormen van illegaal werk, brak hij dit pakje met behulp van zijn trouwe medewerker G. Hooijen, vakwerkmansklas bij de P.T.T., open, diepte er de kostelijke hoeveelheid boter uit die naar de onderduikers werd overgeheveld, vulde het pakje met steenen, bond het goed dicht, bezorgde het op de expeditie, die het op haar beurt aan het kameraadske Heuts toevertrouwde.

Zielsverheugd, ja als een kind zoo blij meteen Sinterklaas-surprise, sjoerde de Particulier Secretaresse het op den bagagedrager van haar fiets, stak haar bestoven neusje in den wind en peddelde naar den Glacisweg.

Mama, vol verrukking, drong aanstonds er op aan de boter spoedig uit te pakken, want deze mocht anders sterk worden. Tot groot familiegeeluk waren nog twee vriendinnen getuige van de o!... wat is dat!... zoo smartelijke ontdekking... geen boter... maar steenen... Weg was alle vreugde... geen woorden kon men voor zoo'n laaghartige streek bedenken... Neen lezer, zij konden er geen bijvoegelijk naamwoord voor uitdenken, noch voor dien kerel in Tietkerk... noch voor de steenen-boter...

Geheel vertoornd na een slaaplooze nacht, ja verolgen tot in de zijden naden van haar kousenvliesjes vroeg zij den volgenden dag telefonisch Tietkerk aan (op kosten van het Gouvernement of de Partij) en toen ontwikkelde zich den volgenden dialoog:

— „Hallo Kameraadske, zeg schat heb je de boter ontvangen?”

— Neen oplichter, steenen; steenen zaten in het pakje. Waar zie je ons voor aan? Meen je soms met Kameraadske te spelen, je schunnigheid goed te praten?”

— Maar heusch schatje, ik heb de boter afgezonden en begrijp er niets van!

Ben je soms van plan om mij een paar honderd gulden door de neus te booren?

— Neus of geen neus, jij hebt het pakje afgezonden en moet dus weten wat er inzit.

— Boter zeg ik je; boter zond ik af!

— Dan is er wat anders gebeurd! — Die sallemandersche plutocraten, zouden die de boter van een arm kameraadske gestolen hebben?

Dat is toch jandorie geen zwarthandel als je lijdende bent aan Naziritis en een goed werk pleegt te doen voor een snoezig op boter verkikkerd meisje!”

Maar zij... die de steenen ontvangen had, was niet te vermurwen, smeed den haak op het toestel... en beneden in zijn loge zat een man te schuddebuiken van het lachen.

Een paar dagen later bezorgde een nichtje van „tante Post” een brief van den Particulieren Secretaris aan de Particulier Secretaresse en het spreekt dat de openbrekers van het pakje, op hun hoede zooals altijd, even kennis namen van den inhoud om na te pluizen of zij soms iemand verdachten.

De brief werd aanstonds gefotografeerd en per eerst gaande post zond men de copie aan den Hoogedelgestrengen Heer van Leeuwen in Den Bosch als bewijs van de pertinente leugen die „de verdediger van het recht” had uitgesproken.

Inmiddels is de Commissaris van de Provincie voortvluchtig en J. K. Haak zijn Particulier Secretaris en zwarthandelaar in boter eveneens.

Vriend Knoops speurde als een rechercheur voor de goede zaak en nam van de boter nog geen half onsje af om zijn moeite te beloonen.

Hij dacht aan... de onderduikers... die als opgejaagd wild of als verborgen in kelder of op zolder moesten leven.

Misschien loopen wij nog wel eens bij dezen stillen illegalen werker in en dan verneemt u nog wel iets van

JAN PATRIOT.

Het is slechts jammer,

dat, naarmate het zedelijk bewustzijn uit de menigte is geweken en zij ideel is verarmd, het partij-gangerschap gaandeweg het zoowel persoonlijk als gemeenschappelijk bezit van een ideaal vervangt; en het is nog bedroevender, dat velen hun partijverband kiezen in overeenstemming met hun verwachtingen op het stuk van stoffelijk welvaren.

Ferber: De Strijd om de Persoonlijkheid.